

Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknads- och integrationsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:570 av Serkan Köse (S)
Åtgärder för att bekämpa utanförskap

Serkan Köse har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att möta de strukturella hinder som bidrar till utanförskap.

Det utanförskap som präglar delar av samhället påverkar oss alla. Särskilt drabbade är de människor som lever i områden där utanförskapet är stort och vars liv, frihet och livschanser begränsas på grund av var de bor. Arbetet för att komma till rätta med utanförskapet behöver ske inom ordinarie strukturer. Det handlar till exempel om insatser vad gäller skola, socialtjänst och arbetsmarknad samt för förbättrad integration och minskad kriminalitet och otrygghet. Låt mig redogöra för några av de satsningar som regeringen genomför för att trycka tillbaka utanförskapet.

För barn och unga i områden där utanförskapet är stort är skolan särskilt viktig. En bra skolgång stärker barns och ungas framtidsutsikter och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna mot

kriminalitet och utanförskap. I budgetpropositionen för 2025 gör regeringen satsningar på bland annat Kunskapsbidraget, kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, personalförstärkningar, akutskolor och läroböcker.

Förra sommaren trädde en ny lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft, i syfte att skapa förutsättningar för ett strukturerat brottsförebyggande arbete i hela landet. I årets budgetproposition gör regeringen flera strategiska satsningar för att stärka det förebyggande arbetet för barn och unga, och brottsförebyggande insatser för att bryta den negativa utvecklingen av rekrytering till kriminella gäng. Bland annat föreslås nya verktyg till socialtjänsten för att bryta en negativ utveckling, en stärkt vårdkedja inklusive rekordstor förstärkning av den statliga barn- och ungdomsvården.

Varje individ behöver ta ett stort eget ansvar för sin försörjning. Utanförskap till följd av låg utbildningsnivå och svag anknytning till arbetsmarknaden är särskilt påtagligt i vissa områden. Övergångarna från arbetsmarknadspolitiken till reguljär utbildning behöver öka, särskilt bland arbetslösa med kort utbildning. Den enskilt viktigaste insatsen för att långsiktigt etablera sig på arbetsmarknaden är utbildning. Regeringen genomför därför en satsning på fler platser inom regionalt yrkesvux. Regeringen vill också förstärka drivkrafterna till arbete, bland annat genom kommande förslag på bidragstak,

aktivitetskrav för försörjningsstöd samt en ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd.

Sedan regeringen tillträdde har arbetet mot utanförskap fått en ny inriktning, med fokus på riktade insatser där utanförskapet är som störst och därmed ett mer träffsäkert och effektivt arbete. I december 2023 fick Statistiska centralbyrån och Boverket i uppdrag av regeringen att genomföra en fördjupad analys om utanförskap. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för insatser till de områden som behöver dem som mest.

Myndigheternas slutredovisning innefattar en sammanställning över områden med en stor sammanvägd problematik kopplad till utanförskap. Den visar att 180 områden i 66 kommuner har så stora utmaningar att de kan betecknas som utanförskapsområden. Totalt bor 710 000 personer i dessa områden, varav 170 000 är barn.

Regeringen är beslutsam att göra det som krävs för att minska utanförskapet.

Stockholm den 18 december 2024

Mats Persson